

[Jytte Hilden]

man det ene år kan beslutte sig for radiserne og det næste år beslutte sig for stedmoderblomster, mens det året efter måske er roer, det drejer sig om?

Når jeg spørger på den måde, er det, fordi der er helt andre perspektiver for forskning og for den måde, man dér kan planlægge, end der f.eks. er for politisk arbejde i Folketinget og andre steder. Man kan derfor ikke alene behandle forskningen som sin køkkenhave og skifte radiserne ud med kålhoveder eller med stedmoderblomster.

Det, der er meget vigtigt, er at tage fat på at se, hvordan tingene virker ude i miljøerne. Hvordan har menneskene det? Hvordan trives de rundt omkring? Og da tror jeg ikke, at man trives, for til trods for ministerens optimisme på forsiden af hans forskningsredegørelse med stadig stigende kurver målt i forskningsårsværk, så er situationen på en række institutter den, at der er ændret på student/lærer-ratioen, dvs. at lærerne skal undervise mere og forske lidt mindre. Samtidig er der skåret ned, fordi der er stigende krav til produktivitet og kvalitet og til det, der foregår. Det kunne gå hen og betyde, selv om kurven viser øgede årsværk til forskning, at mennesker bliver afskediget, eller at vilkårene på disse institutter er urimelige.

Vi har forsøgt i Socialdemokratiet i forbindelse med forberedelserne til denne diskussion i Folketinget at finde nogle tal, som kunne bruges, og jeg må desværre sige til ministeren, at det er meget mangelfuldt, hvad der rent faktisk findes af tal tilgængelige. Der findes nogle OECD-tal, men den danske forskningsstatistik, som bør være grundlaget for, at vi tager stilling til forøgelse af bevilninger, bemanning og lign., er meget, meget mangelfuld. Der kunne efter vores mening være et vældigt behov for at få et løft omkring det – hvad skal vi sige – statistiske apparat, som rent faktisk findes.

I forbindelse med forskning er det vigtigt at forstå, at kreativiteten er meget stor, især når man er ung, fantasien har bedre vilkår. Ikke fordi jeg har noget imod ældre, dér er det erfaringen, der i højere grad kommer til at gælde. Derfor kan vi ikke undvære hverken ældre forskere med deres erfaring og store fond af viden eller unge forskere, og skal vi have unge, kvikke forskere, er det nødvendigt at starte allerede i studietiden. Det vil sige, at efter vores mening bør vi sik-

re i højere grad det, man sådan teknisk kalder scholarships, man bør sikre, at studerende på et tidligt tidspunkt får mulighed for at gå ind sammen med lidt ældre og måske mere besindige lærere og hjælpe dem i deres forskning, får mulighed for at prøve sig selv af. Det vil være vigtigt for at skabe nede fra bunden den kreativitet, som der rent faktisk er brug for.

Det, vi oplever i dag, er, at alt for mange mennesker rundt omkring på universiteterne oplever sig selv som løsarbejdere, der kyles fra det ene område til det andet, som er nødt til at bruge en meget stor del af deres tid på at skrive ansøgninger, sende dem af sted, omformulere dem lidt i håb om at redde sig et par ekstra års ansættelse og i håb om at redde sig lidt ekstra mulighed for at drive den forskning, som de faktisk gerne vil. Det er selvfølgelig uacceptabelt.

Efter vores mening er der ingen brug for afskedigelser af de mennesker, der er der i dag; de må kunne bruges med de forskellige talenter, de har. Nogle er måske ikke så gode til at lave frontforskning mere, men så kan de bruges i andre sammenhænge. Samtidig er der behov for og brug for at få et ekstra indtag nede fra bunden af studerende, og jeg er også ked af at måtte sige, at det, der især vil være brug for, er, at langt flere kvinder bliver fastansat i forskerstillinger. Det er i dag desværre på alle områder – det gælder ikke alene det tekniske og naturvidenskabelige område, men det gælder også det humanistiske og samfundsvidenskabelige område – i alt for høj grad en mandeverden. Det er udmærket med de initiativer, der er kommet om kvindeforskning, men der er virkelig brug for et løft, sådan at vi får de miljøer, hvor også kvinder kan trives.

Jeg vil også tage en anden ting op. Hvis vi ønsker øgede bevillinger, og for Socialdemokratiets vedkommende ønsker vi faktisk bevillingerne sat op fra de ca. 1 pct., som vi har i dag af bruttonationalproduktet – halvdelen er erhvervsforskning, den anden halvdel er offentlig forskning – over den næste 15-års periode, dvs. frem imod år 2000, til 3 pct. af bruttonationalproduktet ved en lang række forskellige tiltag, vil en forudsætning for, at noget sådant kan lade sig gøre, være en omorganisering af forskningsadministrationen. Forskningsråd, Teknologiråd, Planlægningsrådet for Forskningen og Forskningsse-